

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

ΜΑΘΗΜΑ : ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ : 3/6/2002

ΤΑΞΗ : Β' ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ : Α. Χαρ/μπους , Μ. Μαλλουριδου
Μ. Καραγιάννη, Ε. Ευσταθίου,
Α. Τσαγκαρίδης, Γ. Μιχαήλ,
Ν. Ιωαννίδου

ΧΡΟΝΟΣ : 2,5 ώρες

ΜΕΡΟΣ Α'.ΕΚΘΕΣΗ . Να αναπτύξετε ΕΝΑ από τα ακόλουθα θέματα (έκταση περίπου 550 λέξεις).
(Μον. 40)

1. Ένας από τους βασικούς στόχους της εκπαίδευσης είναι ο εξανθρωπισμός του ατόμου . Πώς νομίζετε ότι το σύγχρονο σχολείο μπορεί να υλοποιήσει το στόχο αυτό ;
2. Το φαινόμενο του καταναλωτισμού τα τελευταία χρόνια έχει πάρει και στον τόπο μας ανησυχητικές διαστάσεις . Εξηγήστε τους λόγους που προκαλούν το φαινόμενο αυτό και εισθηθείτε τρόπους αντιμετώπισης του .
3. Πολλοί υποστηρίζουν ότι οι νέοι προηγούμενων εποχών ωρίμαζαν νωρίτερα , επειδή έρχονταν , σχετικά νωρίς , αντιμέτωποι με πολλά προβλήματα , δυσκολίες και στερήσεις . Άλλοι όμως πιστεύουν ότι οι σύγχρονοι νέοι είναι προνομιούχοι ως προς τις δυνατότητες ωρίμανσης , επειδή ζουν σε μια κοινωνία , η οποία παρέχει σ' αυτούς αυξημένες ευκαιρίες κοινωνικής και πνευματικής ανάπτυξης . Συζητήστε τις πιο πάνω θέσεις . Ποια η δική σας γνώμη , τεκμηριώστε την άποψή σας .

ΜΕΡΟΣ Β'.Κείμενο Α . Αδίδακτο . " Το τίμημα της προόδου " , Ευάγγελου Παπανούτσου .

Η εκπληκτική ανάπτυξη της τεχνικής στα χρόνια μας δεν ωφέλησε ούτε έβλαψε εξίσου όλες τις χώρες της γης και όλους τους ανθρώπους κάθε κοινωνίας. Απεναντίας έκανε μια νέα κατάταξη των δυνάμεων και δημιούργησε μια νέα και πολύ επικίνδυνη ανισότητα ανάμεσα στους λαούς της οικουμένης και στις κοινωνικές τάξεις μέσα στον ίδιο το λαό. Γιατί η τελειοποιημένη μηχανή των ημερών μας κοστίζει τεράστια χρηματικά ποσά - γίνεται από σπάνια, επομένως πολύτιμα, υλικά και κατασκευάζεται σε εργοστάσια που η αξία των εγκαταστάσεών τους φτάνει σε αστρονομικούς αριθμούς. Λίγοι λοιπόν μέσα σε μια χώρα και λίγες χώρες μέσα στον κόσμο μπορούν ν' αποκτήσουν αυτά τα δαπανηράτα τεχνικά θαύματα. Αυτοί οι λίγοι όμως άνθρωποι και λαοί συγκεντρώνουν με τούτο τον τρόπο στα χέρια τους ανυπολόγιστα μεγάλη δύναμη. Και επειδή η δύναμη διαρκώς ανοίγει την όρεξη για μεγαλύτερη δύναμη, οι μεγιστάνες των μηχανών, άτομα, εταιρείες, τράστες, κόμματα, κράτη, έχουν γίνει οι νέοι κύριοι του κόσμου, αυτοί που επιβάλλουν τη θέλησή τους ως νόμο στους άλλους και αποφασίζουν αυθαίρετα για την τύχη του πλανήτη μας. Έτσι δημιουργείται σιγά - σιγά ένας νέος δεσποτικός καισαρισμός, φοβερότερος από κάθε προηγούμενο, αφού κανείς αντίστοιχός του στο παρελθόν δεν είχε στα χέρια του τα τεχνητά μέσα που διαθέτει αυτός σήμερα, και στο έπακρο επικίνδυνος για τις ελευθερίες των ατόμων και για την ειρήνη του κόσμου.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ .

1. Να γράψετε περίληψη του πιο πάνω αποσπάσματος σε 6 – 8 γραμμές . (Μον. 5)
2. " Έχουν γίνει οι νέοι κύριοιπλανήτη μας " .

Συμφωνείτε ή όχι με την άποψη του συγγραφέα ; Να υποστηρίξετε τη θέση σας .
(Μον. 5)

Κείμενο Β . " Το πρόσωπο της πολιτείας " , Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου .

Ο δρόμος διδάσκει. Καθώς διδάσκει ένας πίνακας, ένα πλαστικό σύμπλεγμα, μια μουσική συμφωνία, ένα ποίημα, Και το ποίημα θα το διαβάσεις ή θα το ακούσεις σε μια στιγμή, που, ως επί το πολύ, είσαι προετοιμασμένος προς τούτο. Το πλαστικό σύμπλεγμα μπορεί να μη βρίσκεται σε μια πιλατεία, σ' ένα δημόσιο χώρο· να είναι κλεισμένο σ' ένα μουσείο. Και πόσες φορές θα έχεις την ευκαιρία να επισκεφθείς το μουσείο; Τη μουσική συμφωνία θα την ακούσεις επίσης σε μια ώρα γαλήνης ή ρασιτώνης και μέσα στην κατάλληλη ατμόσφαιρα, σε μια αίθουσα συναυλίας. Με καμιάν άλλη από τις τέχνες δεν επικοινωνείς τόσο άμεσα και τόσο συχνά όσο με την αρχιτεκτονική. Μόλις ανοίξεις τα μάτια σου, πρωί-πρωί, και στήσεις στο παράθυρό σου να ιδείς τι καιρό κάνει, θ' αντικρίσεις και την απέναντί πλευρά του δρόμου. Η ζωή σου, και μάλιστα σε τόπους μεσογειακούς, καθώς ο δικός μας, γεμάτους φως και διάθεση εξόδου από τον κλειστό χώρο, αναπτύσσεται μέσα στο δρόμο. Αν ο δρόμος, καθώς εκείνος ο μεσοπολεμικός της Αθήνας, είναι κατωμένος από κακίσθητες και μελαγχολικές κι από γεννησιμιού τους ρυπαρές, γαιώδεις προσόψεις, αντί να εκλεπτύνει, να εκπολιτίσει, αποβαρβαρώνει. Η επίδραση του περιβάλλοντος είναι τόσο βέβαιη πια, ώστε δε χρειάζεται τίποτε να ειπωθεί. Και το περιβάλλον δεν είναι μόνο φυσικό· δεν είναι μόνο έργο του γεωφυσικού διαμελισμού ενός τόπου· είναι έργο και των ανθρώπων. Δημιουργεί διάθεση ή καταστρέφει διάθεση. Πολλές φορές μερικά σκουπίδια στο δρόμο είναι ικανά να πληγώσουν την κοινή ευαισθησία. Και πάλι, ένα περβάζι παραθύρου με ανθισμένα λουλούδια ρίχνει λίγη χαρά και στις πιο σκυθρωπές ψυχές. [...]

↳ κατωμάδες

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ .

1. " Ο δρόμος διδάσκει..." (Όλες οι λέξεις βρίσκονται στο πιο πάνω κείμενο)
Πώς τεκμηριώνει τη θέση του αυτή ο συγγραφέας μέσα από το πιο πάνω απόσπασμα ;
(Μον. 10)
2. Πώς μπορεί, κατά τη γνώμη σας, να προστατευθεί το πρόσωπο μιας πολιτείας από την οικοδομική ασυδοσία ;
(Μον. 5)

Γλωσσικές Ασκήσεις .

1. Να γράψετε ένα συνώνυμο για κάθε λέξη : ρασιτώνη , ρυπαρές . (Μον. 2)
2. Να γράψετε ένα αντίθετο για κάθε λέξη : αποβαρβαρώνει , δημόσιος . (Μον. 2)
3. Να σχηματίσετε μία πρόταση για κάθε λέξη από τις ακόλουθες, έτσι ώστε να φαίνεται η σημασία τους : διαμελισμός , σκυθρωπές .
(Μον. 6)

Κείμενο Γ . " Κυπριακή συμφωνία " , Θεοδόση Πιερίδη .

Γιατί είστε πολλοί κι είμαστε λίγοι
γιατί είστε πλούσιοι κι είμαστε φτωχοί
νομίσατε πως αυτό το καλοκαίρι το χάσαμε
νομίσατε πως το χάσαμε τούτο το χρόνο
νομίσατε πως τους χάσαμε τους αιώνες μας
πως χάσαμε τη μνήμη μας, τη ρίζα μας, την ψυχή μας.[...]

IV

Γιατί θα φύγετε, θα φύγετε, κουρασάροι!

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ.

1. Όπως φαίνεται στο πιο πάνω απόσπασμα οι Κύπριοι είναι αισιόδοξοι για την έκβαση του αγώνα τους. Σε ποιες δυνάμεις βασίζουν την αισιοδοξία τους και πόσο απαραίτητες είναι σήμερα για τον κυπριακό λαό που αγωνίζεται για φυσική και εθνική επιβίωση ;
(Μον. 10)

Κείμενο Δ. " Ιερά Οδός " , Άγγελου Σικελιανού .

Και να' ως σε λίγο ζύγωσαν μπροστά μου
και μ' είδε ο Γύφτος, πριν καλά προφτάσω
να τον κοιτάξω, τράβηξε απ' τον ώμο
το ντέφι και, χτυπώντας το με το 'να
χέρι, με τ' άλλον έσυρε με βία
τις αλυσίδες. Κι οι δυο αρκούδες τότε
στα δυο τους σκώθηκαν βαριά...

Αλλ' ως από τον κάματον εκείνη
σκνούσε να χορέψει, ο Γύφτος, μ' ένα
πιδέξιο τράβηγμα της αλυσίδας,
στον μικρού το ρούθουνι, ματωμένο
ακόμα απ' το χαλκά που λίγες μέρες
φαινόταν πως του τρύπησεν, αιφνίδια
την έκαμε, μουγκρίζοντας με πόνο,
να ορθώνεται ψηλά, προς το παιδί της
γυρνώντας το κεφάλι, και να αρχιέται*
ζωηρά...

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ.

1. Τι συμβολίζει ο Γύφτος και τι η μάνα αρκούδα ;
(Μον. 5)

ΜΕΡΟΣ Γ'.

Λογοτεχνικό Βιβλίο.

1. Να χαρακτηρίσετε τον Καπετάν Μιχάλη .
Τεκμηριώστε το χαρακτηρισμό με περιστατικά από το μυθιστόρημα
" Καπετάν Μιχάλης " του Ν. Καζαντζάκη .
(Μον. 5)
2. Πώς αντιμετώπιζε η Κρητική κοινωνία τους μορφωμένους ;
Εξηγήστε τους λόγους .
(Μον. 5)

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Ο ΝΕΟΦΥΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΟΙ ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ

- 1) Παναγιώτης Α. Χαρομπίδης (Α. Χαρομπίδης)
- 2) Μαρίνα Ν. Μαλλουρίδου (Μ. Μαλλουρίδου)
- 3) Μαργαρίτα Μ. Καραγιάννη (Μ. Καραγιάννη)
- 4) Ε. Ευσταθίου (Ε. Ευσταθίου)
- 5) Γ. Τσαγκαρίδης (Γ. Τσαγκαρίδης)
- 6) Γ. Μιχαήλ (Γ. Μιχαήλ)
- 7) Ν. Ιωαννίδου (Ν. Ιωαννίδου)